

Bijlage VWO
Aruba, Bonaire, Curaçao en Sint Maarten
2021

tijdvak 1

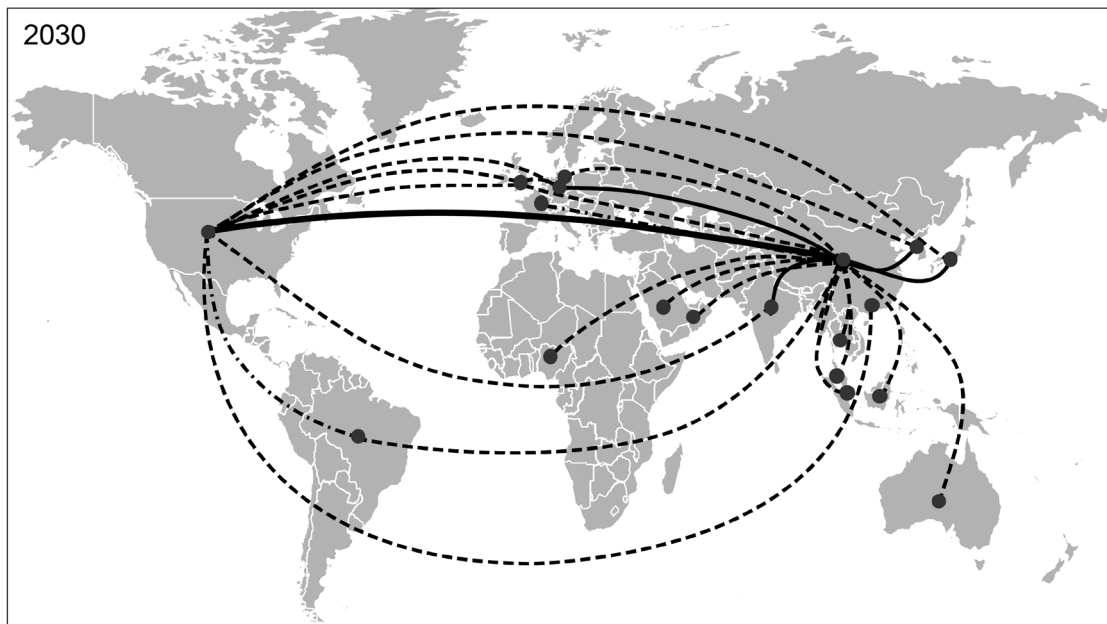
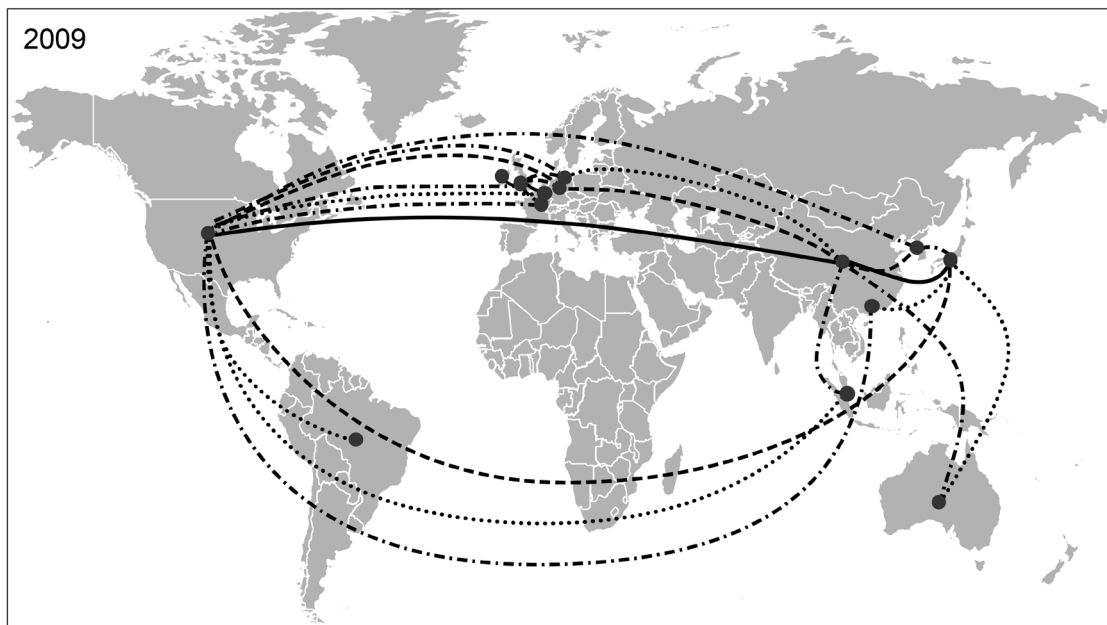
aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – Ontwikkelingen in de wereldhandel

bron 1

Handelsrelaties over zee en door de lucht in 2009 en 2030

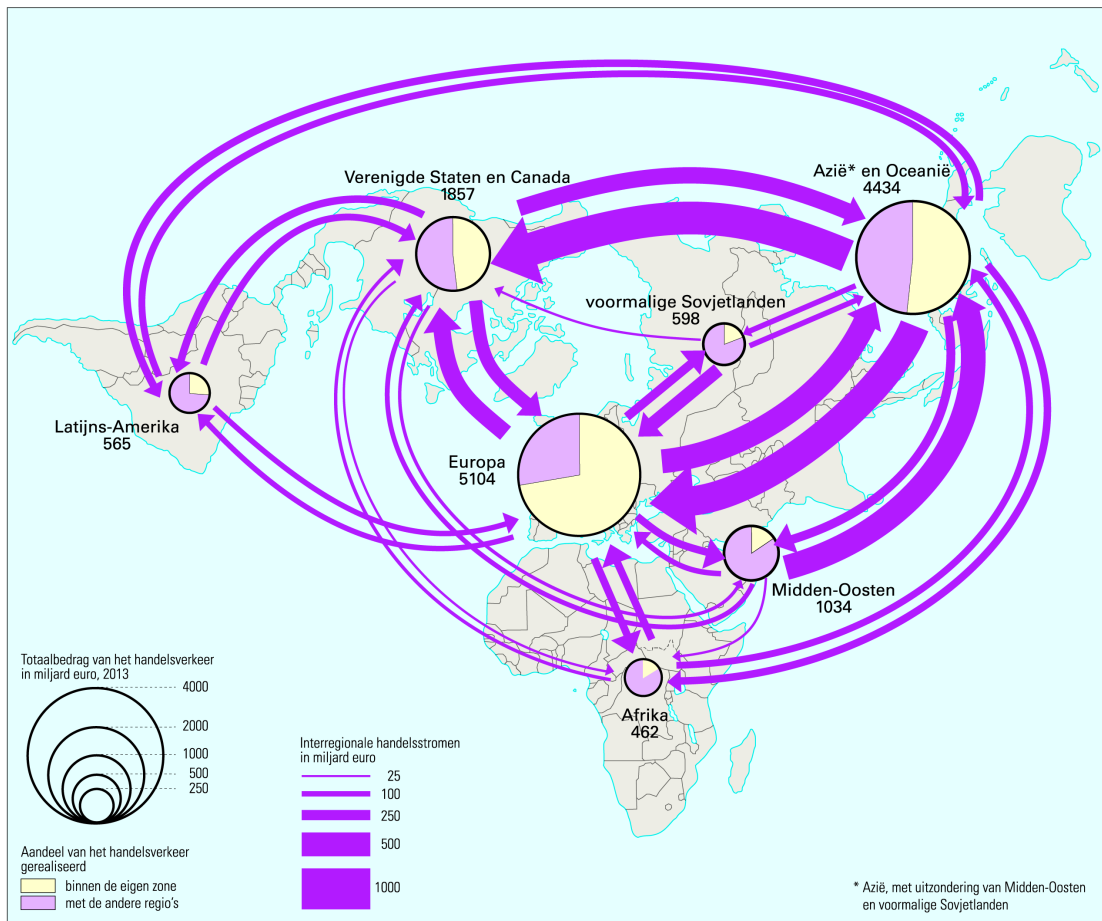

Legenda:
Omvang van de bilaterale handel in miljoen dollar

..... <50.000	----- 100.000-200.000	————— >350.000
- - - - 50.000-100.000	————— 200.000-350.000	● landen met grote handelsrelaties

bron 2

Handelsverkeer

Opgave 2 – East Harlem

bron 3

Verenigde Staten, zwarte bevolking

bron 4

De buurt East Harlem in New York

East Harlem is een buurt in Upper Manhattan, gelegen tussen Central Park en de East River. Aan het einde van de negentiende eeuw werden er veel appartementengebouwen neergezet voor arme immigranten, grotendeels afkomstig uit Italië. Na de Eerste Wereldoorlog veranderde de bevolkingssamenstelling.

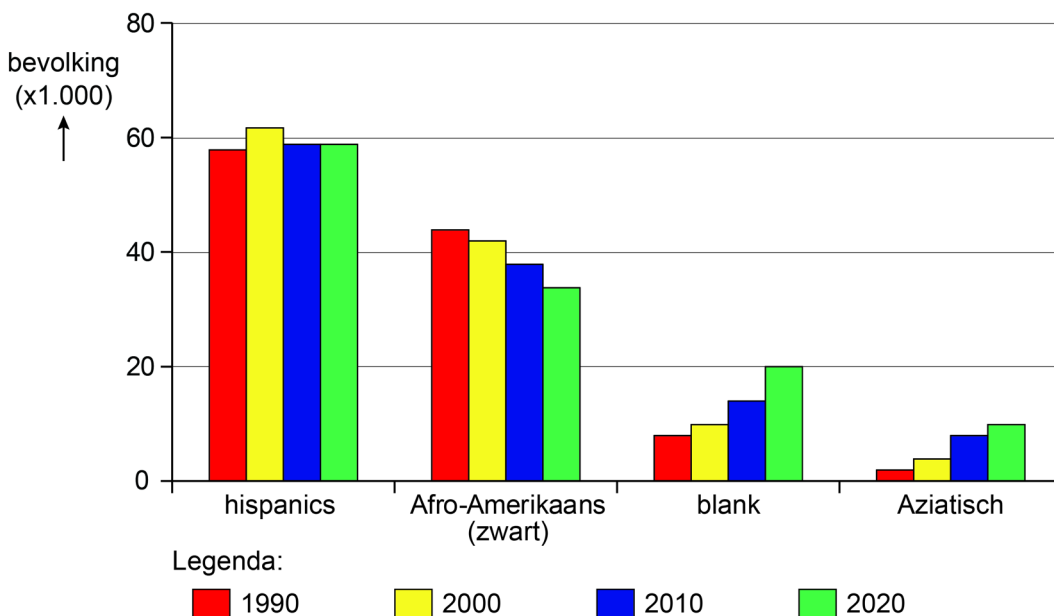
Rond 1950 was East Harlem veranderd van Little Italy in Spanish Harlem. Vanaf ongeveer 1960 ontstonden sociaaleconomische problemen. Het percentage sociale woningbouw was hoog en er was steeds meer sprake van verpaupering.

Eind twintigste eeuw was East Harlem een 'food swamp'. Dat is een gebied waar op zich wel voldoende voedsel verkrijgbaar is, maar dat voedsel is ongezond en van onvoldoende kwaliteit. In East Harlem was veel fastfood verkrijgbaar, maar winkels die verse groente en vers fruit verkopen waren er nauwelijks.

Sinds het jaar 2000 vindt opnieuw een verandering in de bevolkingssamenstelling van East Harlem plaats (zie bron 3). Dit gaat samen met veel andere veranderingen in de buurt, zoals de komst van luxe restaurantjes, waardoor ook het voedselaanbod in de buurt verandert.

bron 5

Etnische¹⁾ samenstelling van de bevolking in East Harlem

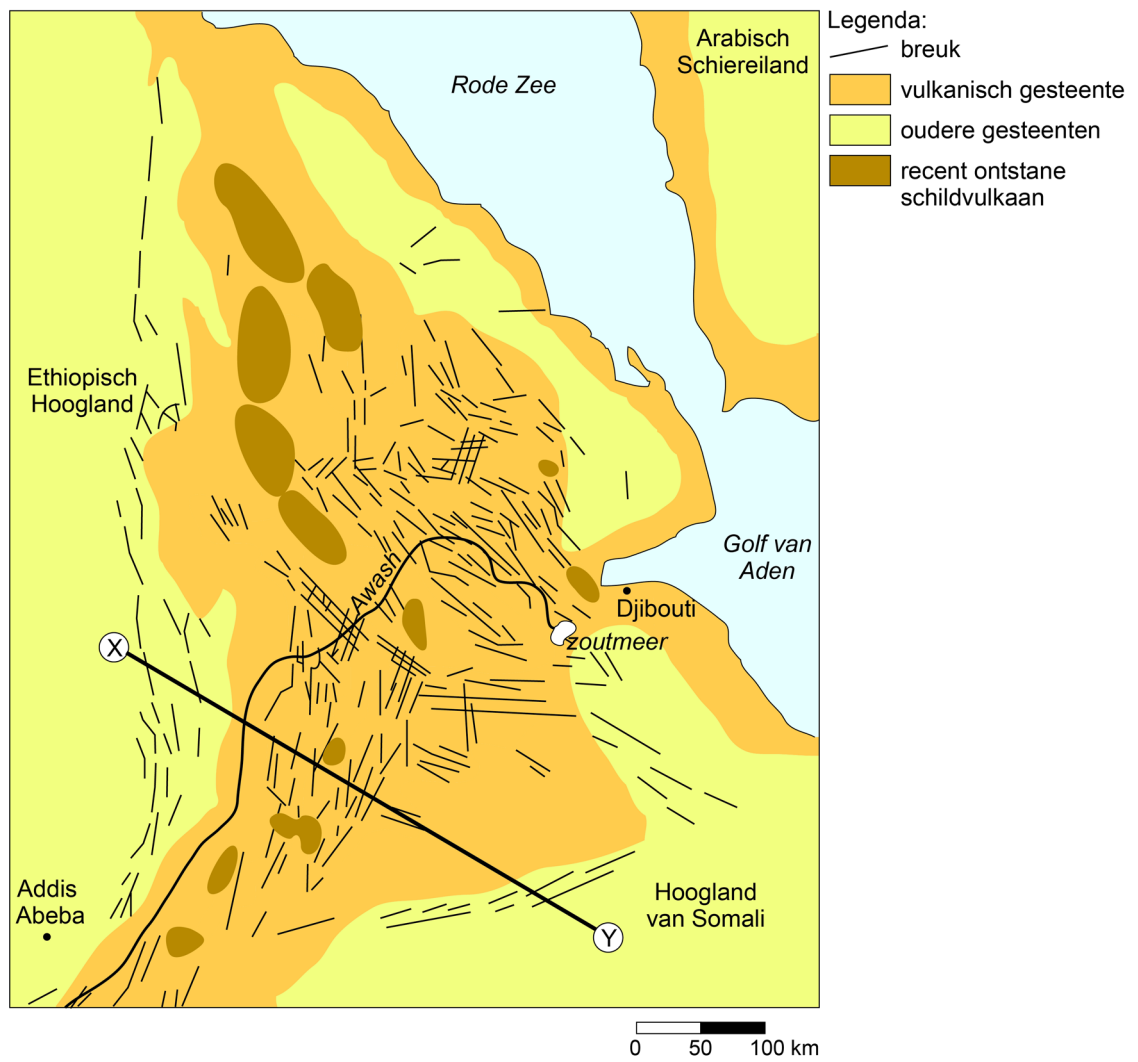

noot 1: aanduidingen volgens US Census

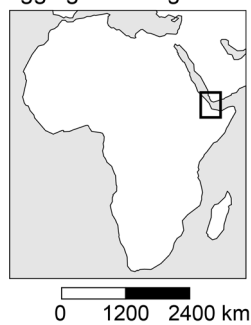
Opgave 3 – De Afar-driehoek

bron 6

Geologische kaart van de Afar-driehoek

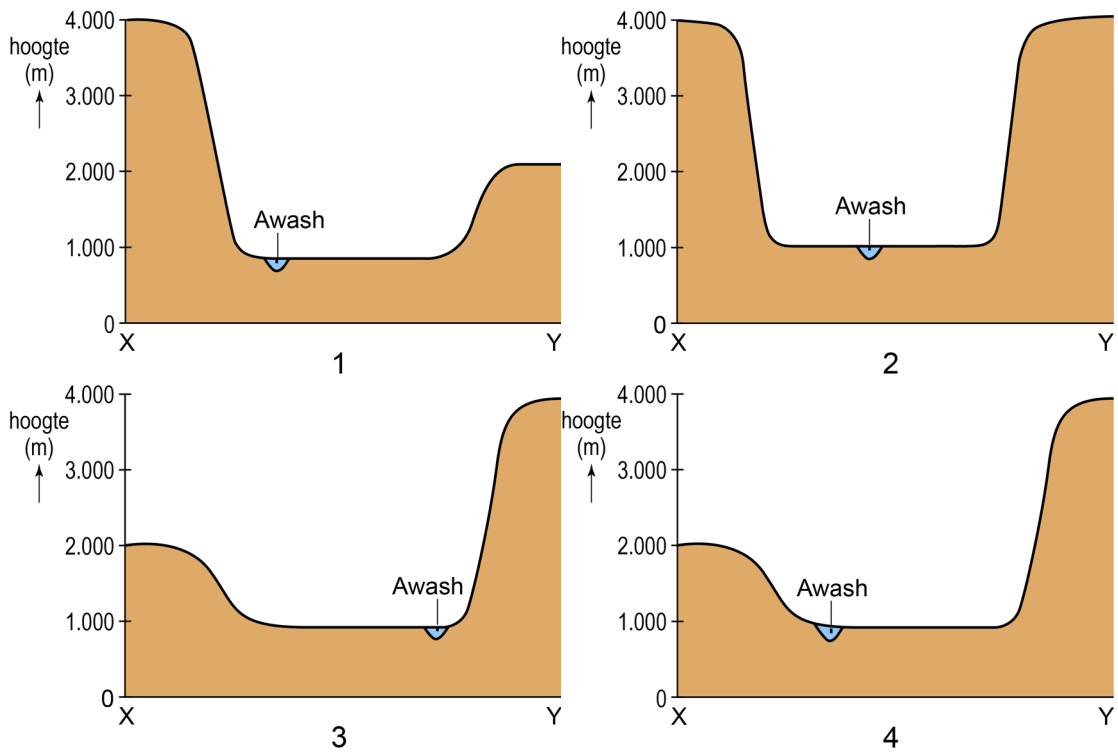

ligging kaartfragment

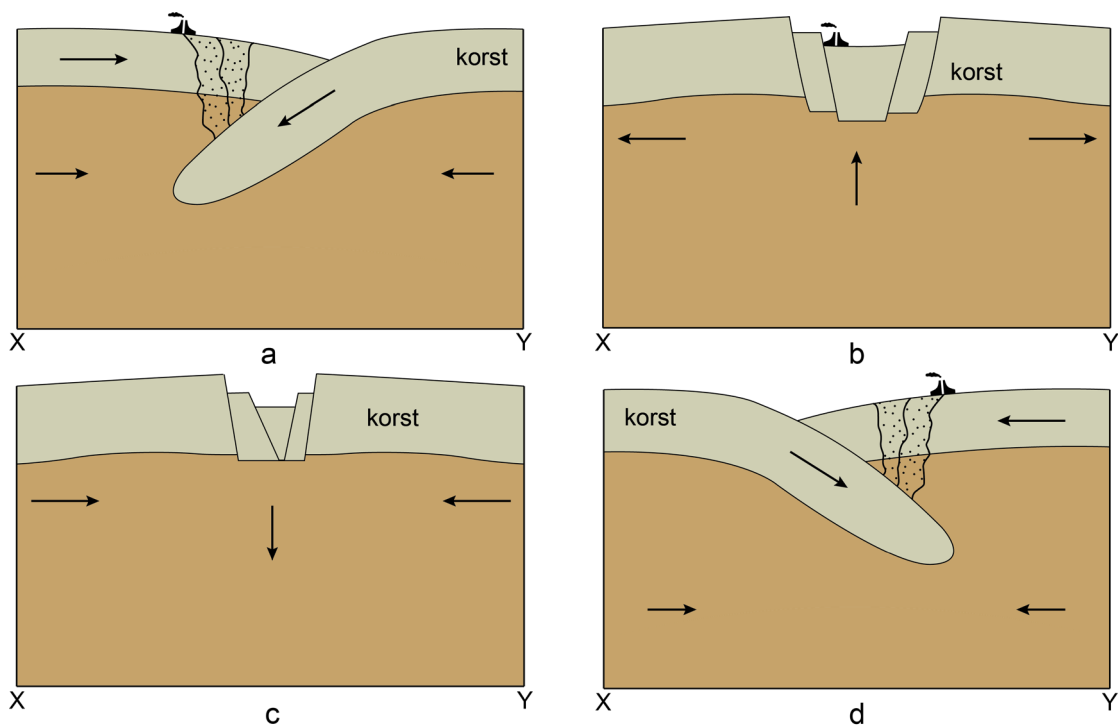
bron 7

Schematische doorsnedes van de vallei (lijn X-Y in bron 1)

bron 8

Schematische geologische doorsnedes van de vallei

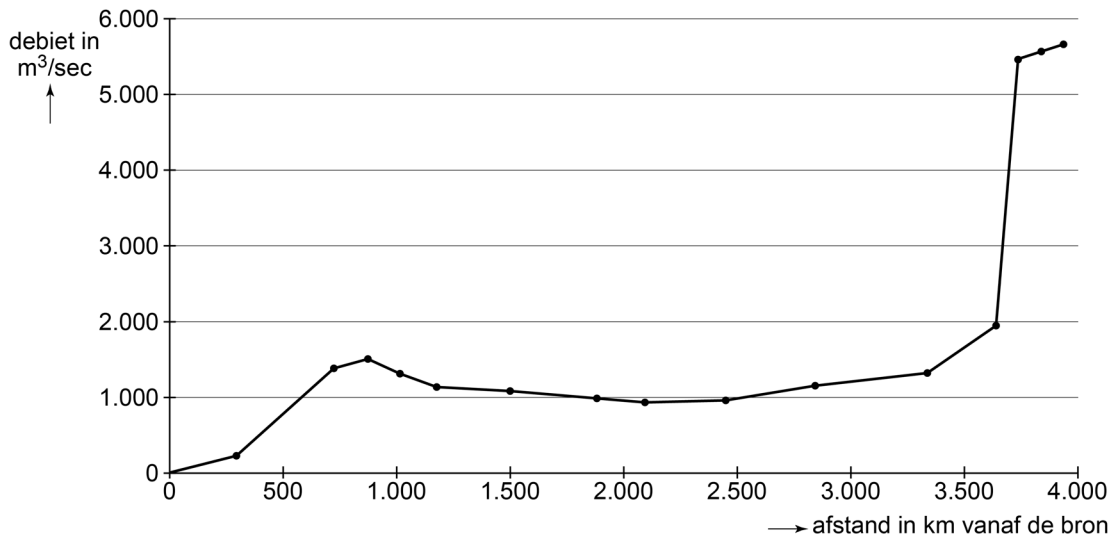

De verticale schaal is in de bronnen 7 en 8 sterk overdreven.

Opgave 4 – De rivier de Niger

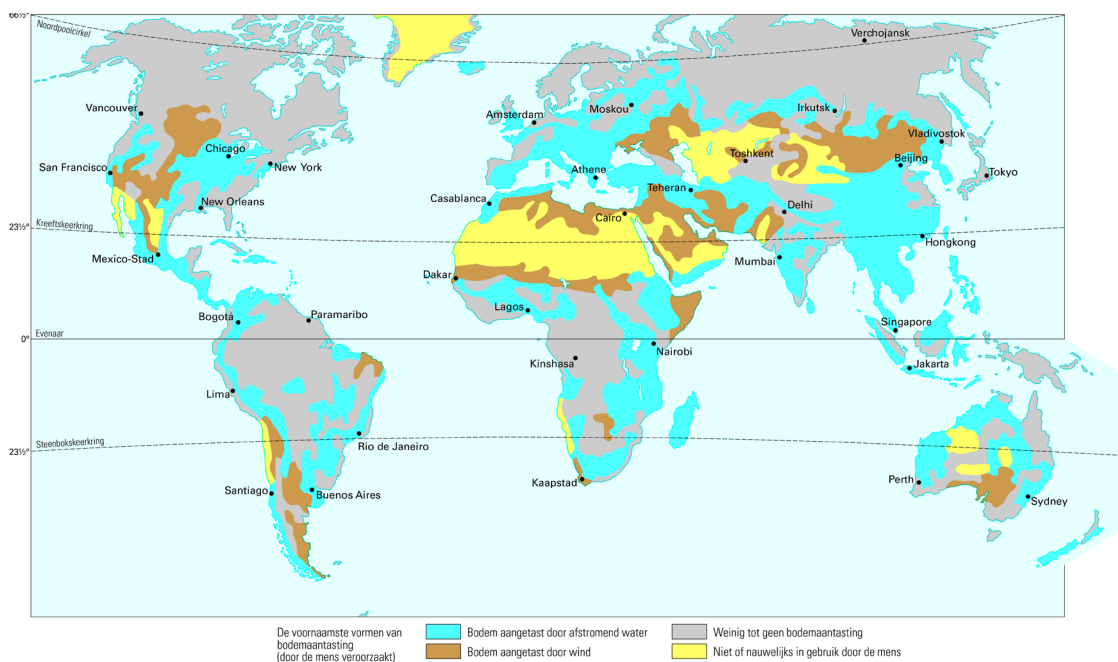
bron 9

Het gemiddelde debiet van de Niger van bron tot monding

bron 10

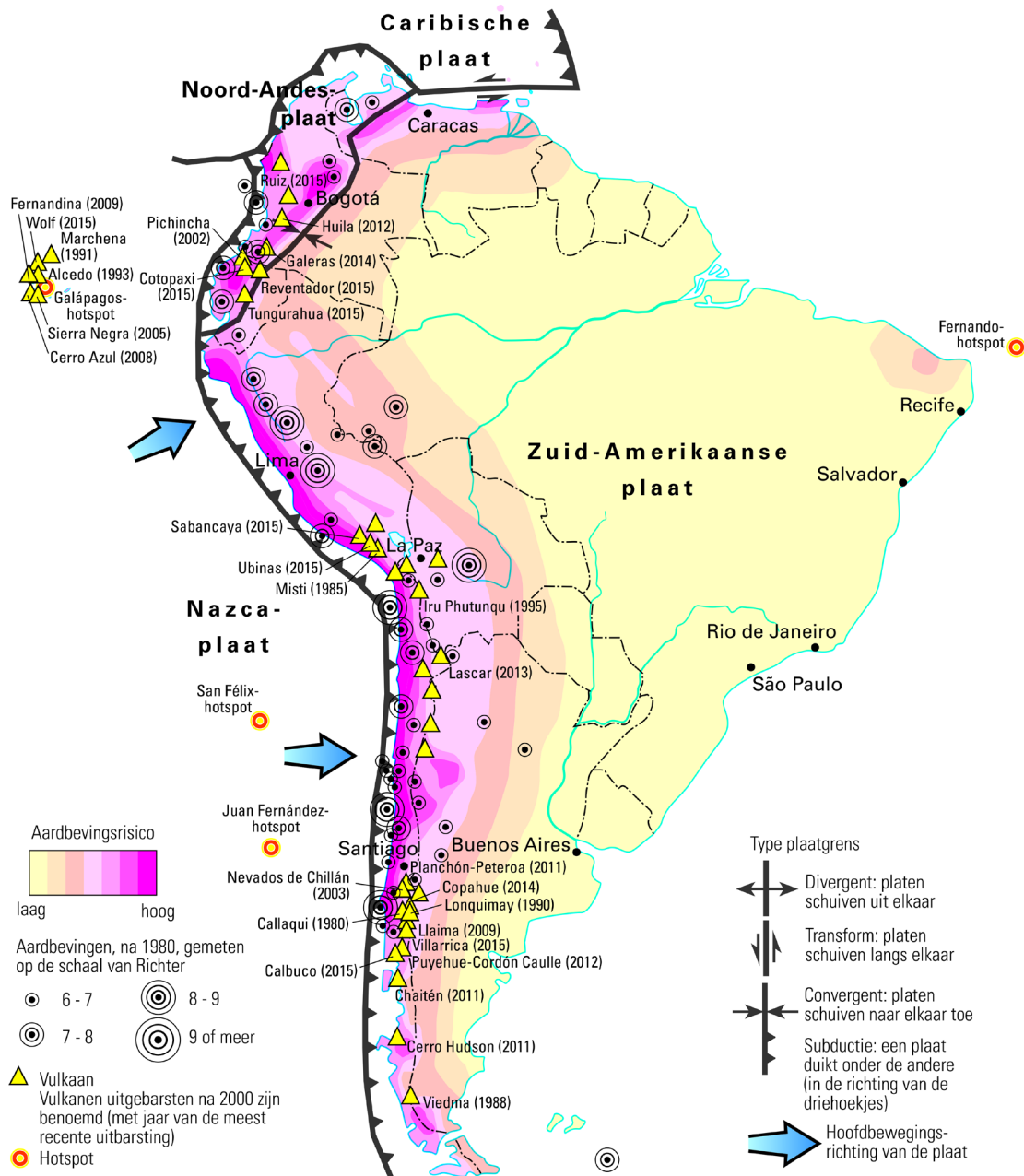
Bodemaantasting: kwalitatief

Opgave 5 – Fysische geografie van Zuid-Amerika

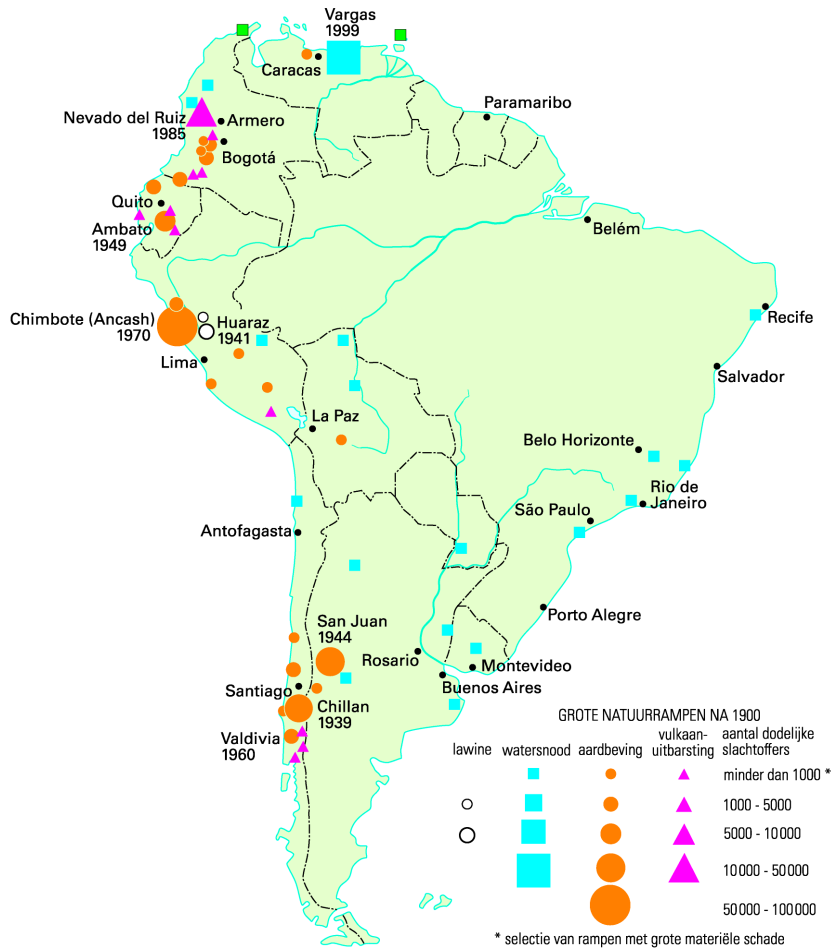
bron 11

Tektoniek en Vulkanisme

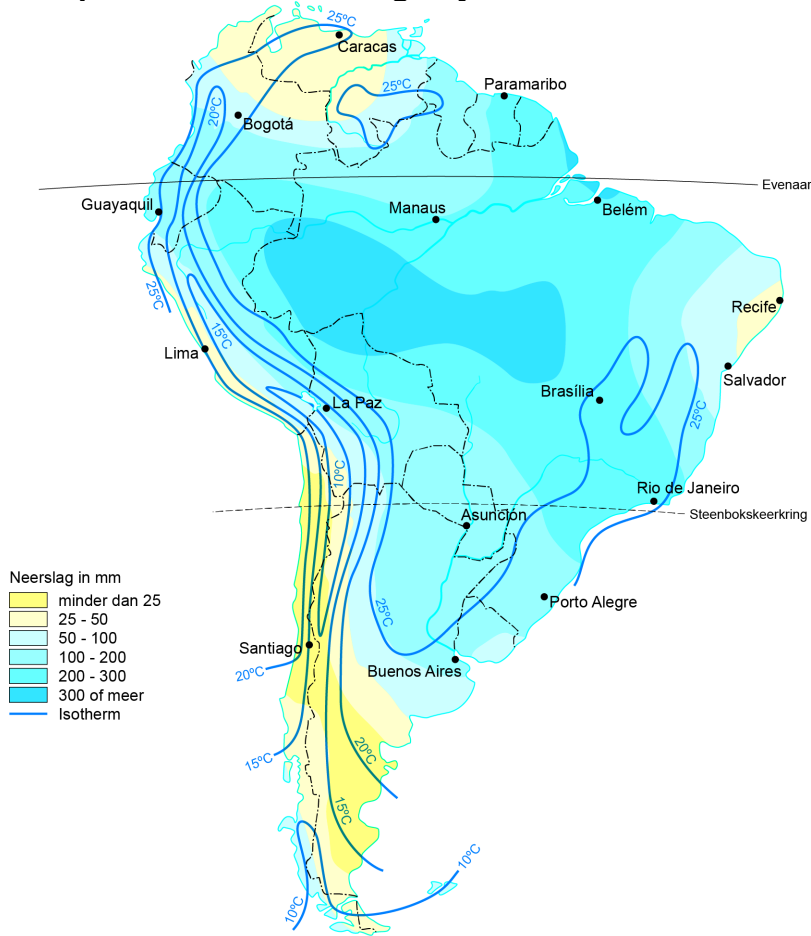
bron 12

Natuurrampen

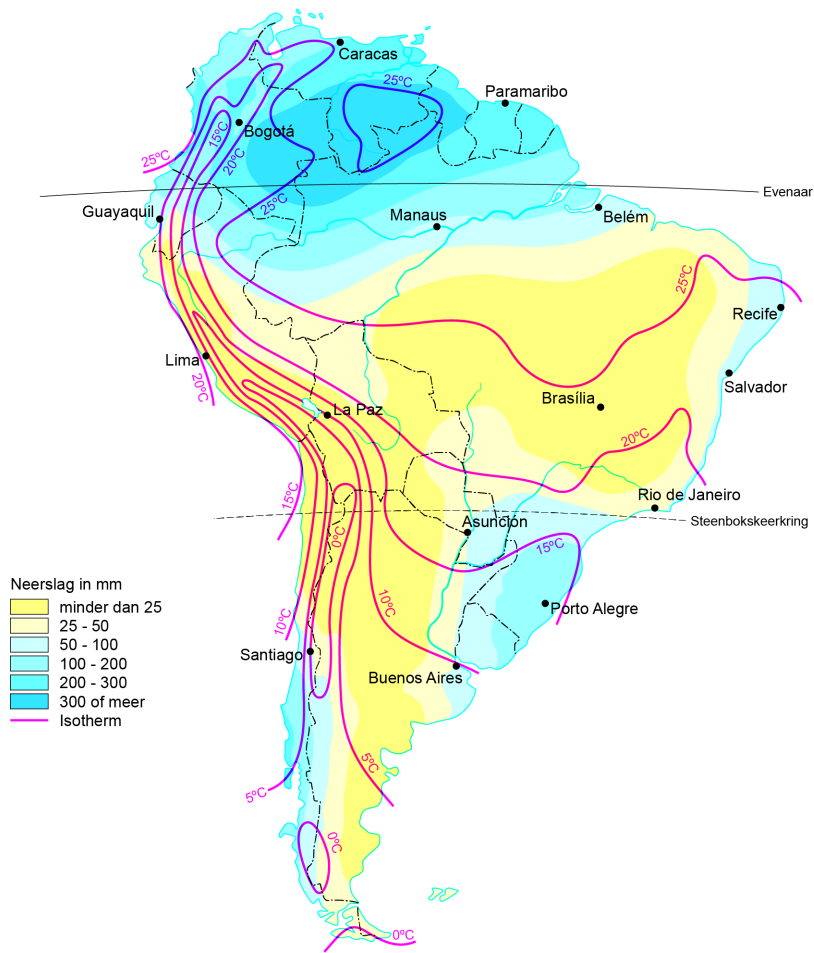
bron 13

Temperatuur en neerslag in januari

bron 14

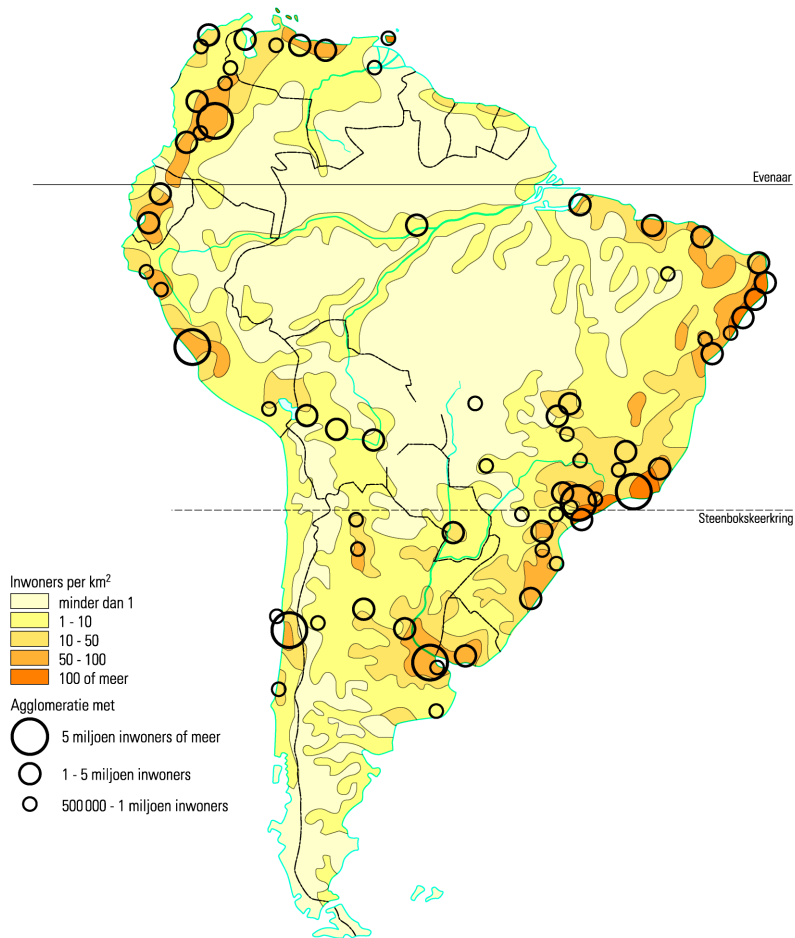
Temperatuur en neerslag in juli

Opgave 6 – Sociale geografie van Zuid-Amerika

bron 15

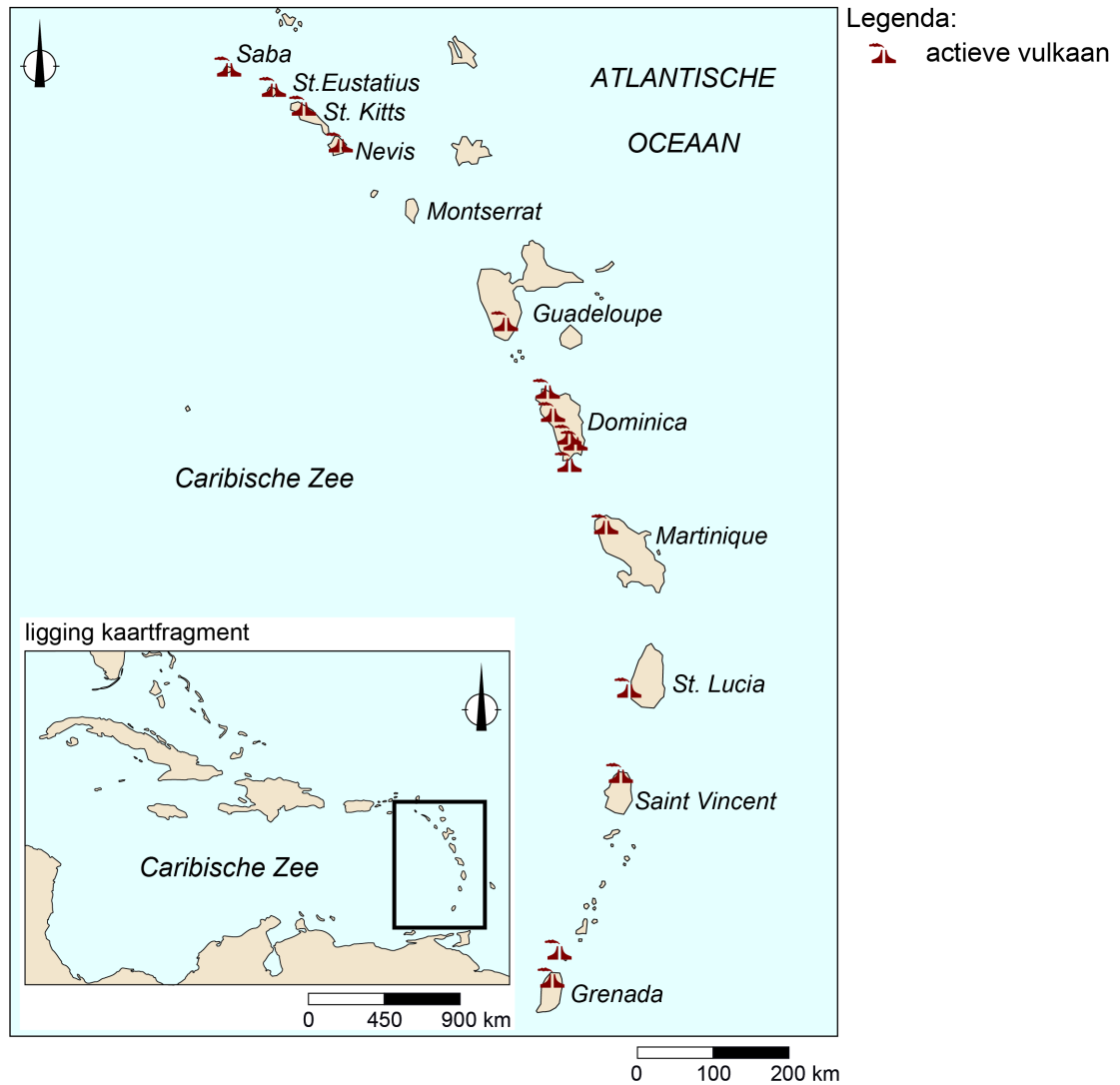
Bevolkingsdichtheid

Opgave 7 – Endogene krachten in Caribisch Nederland

bron 16

De Caribische eilandenboog

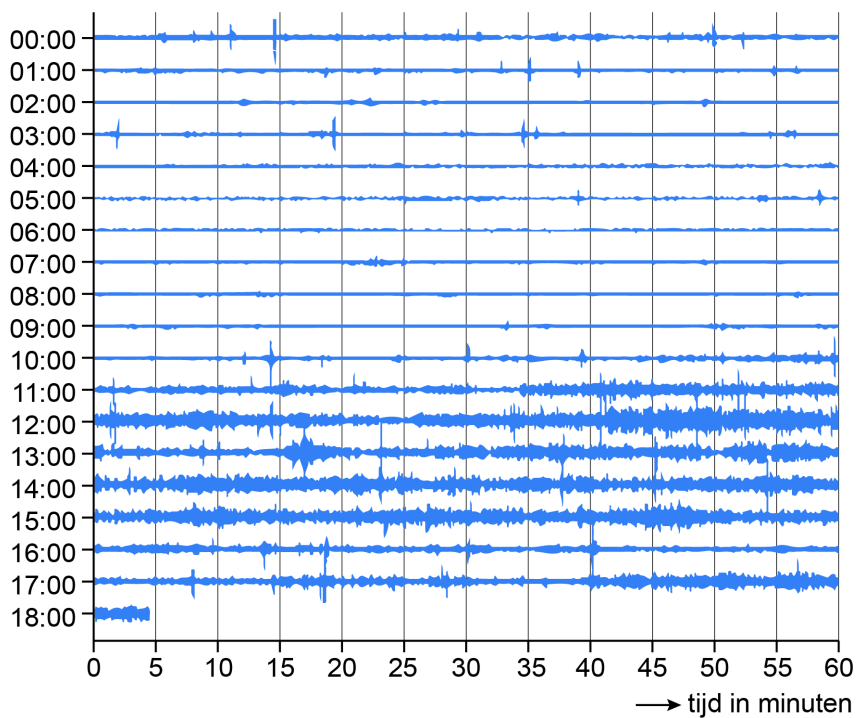
bron 17

Een vulkaancontrole netwerk voor Mount Scenery en The Quill in Caribisch Nederland

Op de eilanden Saba en Sint Eustatius, met een bevolking van respectievelijk ongeveer 2000 en 3000 inwoners, liggen de stratovulkanen Mount Scenery en de Quill. Deze vulkanen maken deel uit van de actieve vulkanische boog van de Kleine Antillen. Het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) maakt gebruik van een monitoringnetwerk om de seismische activiteit van de vulkanen continu te volgen.

bron 18

Weergave van een seismogram van het KNMI²⁾, The Bottom, Saba

noot 2: KNMI = Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Opgave 8 – Politieke en economische relaties van het Caribisch gebied

bron 19

Amerikaans reisverbod voor Raúl Castro wegens steun aan Maduro

september 2019 - De voorzitter van de Cubaanse Communistische Partij Raúl Castro mag het grondgebied van de Verenigde Staten niet meer betreden. Dat heeft de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken bekendgemaakt. Castro is de broer van Fidel Castro, degene die de republiek Cuba omvormde tot een communistische staat. Raúl Castro oefent veel invloed uit op politieke en militaire beslissingen van Cuba. Volgens de minister heeft Castro mensenrechten geschonden door het regime van de Venezolaanse president Nicolás Maduro te steunen. Ook de directe familieleden van Castro kunnen de Verenigde Staten niet meer betreden of hebben grote kans uitgeleverd te worden aan de Verenigde Staten als ze een gebied betreden waar de Verenigde Staten veel invloed op heeft.

Volgens de Verenigde Staten is Castro indirect verantwoordelijk voor het geweld, intimidatie en de onderdrukking door het regime-Maduro. Met de sanctie willen de Verenigde Staten vooral dat Cuba stopt met het steunen van Maduro. In de zomer van 2019 besloten de Verenigde Staten al het zeecruisetoerisme naar Cuba te stoppen.

Raúl Castro bij de viering van het jubileum van de Cubaanse revolutie

bron 20

Trends in de indicatoren van de HDI (Human Development Index / VN-welzijnsindex) van Cuba (1990-2018)

